

Obowiązki przedsiębiorców dotyczące produktów z tworzyw sztucznych (wg dyrektywy SUP)

Popularność jednorazowych przedmiotów z tworzyw sztucznych podyktowana jest ich funkcjonalnością i niską ceną, dlatego zużywamy tych produktów coraz więcej (np. sztucce, opakowania na żywność i napoje, balony, różnego rodzaju patyczki, słomki, środki higieniczne i filtry w papierosach). Zużyte plastikowe przedmioty jednorazowego użytku są często pozostawiane w przestrzeni publicznej, przez co zaśmiecają środowisko. W słabo rozwiniętych krajach odpady powstające z tych produktów nie są selektywnie zbierane i przetwarzane, w wyniku czego znaczna ich część trafia do mórz i oceanów. Jest to spowodowane biedą, brakiem skutecznych systemów selektywnej zbiórki i niechęcią konsumentów do uczestnictwa w tych systemach.

Zgodnie z dokonaniem przez ONZ pomiarem zaśmiecenia plaż, tworzywa sztuczne stanowią 80–85 % odpadów w środowisku morskim Unii. Artykuły jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych stanowią 50 %, a przedmioty związane z połowami – 27 % całości odpadów w środowisku morskim. Odpady te stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi – poprzez spożywanie ryb i owoców morza zanieczyszczonych plastikiem organizm człowieka narażony jest na poważne konsekwencje. W związku z powyższym konieczne jest ograniczenie użycia produktów, które w największym stopniu przyczyniają się do zanieczyszczania środowiska morskiego Unii, tj. przedmiotów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.

Działania Unii Europejskiej

Unia Europejska w celu ograniczenia zużycia jednorazowych przedmiotów z tworzyw sztucznych przygotowała dyrektywę 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. dyrektywa [SUP](#) – ang. Single Use Plastic). Dyrektywa SUP promuje ideę gospodarki o obiegu zamkniętym, tzw. GOZ, dając pierwszeństwo zrównoważonym i nietoksycznym materiałom oraz produktom wielokrotnego użytku. Zgodnie z [komunikatem](#) Komisji Europejskiej pt. „Europejska strategia na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym”, materiały powinny pochodzić z recyklingu, a wyroby z nich produkowane powinny nadawać się do ponownego wykorzystania, by zmniejszyć ilość powstających odpadów. Produkty z tworzyw sztucznych powinny być wytwarzane z uwzględnieniem ich całkowitego okresu żywotności. Przy ich projektowaniu należy zawsze uwzględniać fazy produkcji i użytkowania oraz możliwości ponownego użycia i recyklingu produktu. Wydłużenie przydatności produktów i materiałów oraz zmniejszenie wytwarzania odpadów przyczyni się do wzrostu konkurencyjności Unii oraz ograniczenia eksploatacji cennych zasobów i zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Do produktów mających największy wpływ na zanieczyszczenie środowiska zalicza się jednorazowe pojemniki na żywność i napoje. Zobacz, które z nich należy uznać, a których nie uznaje się za produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w świetle dyrektywy SUP:

- ✓ pojemniki na żywność, które są produktami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, to m.in.:
 - pojemniki na żywność typu fast food,
 - pudełka (zawierające zimną lub podgrzaną żywność) na posiłki, kanapki, wrapy i sałatki,
 - pojemniki na żywność świeżą lub przetworzoną, niewymagającą dalszej obróbki, taką jak owoce, warzywa lub desery;
- ✓ pojemniki na żywność, które nie są produktami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, to m.in.:

- pojemniki na żywność zawierające żywność suszoną lub zimną żywność wymagającą dalszej obróbki,
- pojemniki zawierające więcej niż jedną porcję żywności,
- pojemniki zawierające jedną porcję żywności sprzedawane w ilości większej niż jedna sztuka;
- ✓ pojemniki na napoje, które należy uznać za produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, to:
 - butelki na napoje,
 - wielomateriałowe opakowania na napoje stosowane do piwa, wina, wody, napojów orzeźwiających, soków i nektarów, napojów w proszku lub mleka,
 ale nie są nimi kubki na napoje, gdyż zgodnie z dyrektywą SUP uznawane są za odrębną kategorię produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.

Aby doprecyzować, które produkty należy uznać za produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych do celów dyrektywy SUP, Komisja Europejska opracowała [Wytyczne](#).

Sprawdź, jakie obowiązki na przedsiębiorców nakładają nasze przepisy wdrażające dyrektywę SUP odnośnie:

- produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,
- narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne,

które wprowadza [ustawa](#) z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw.

Niektóre obowiązki przedsiębiorcy muszą spełniać już **od 24 maja 2023 r.**, tj. od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Nowe obowiązki wynikające z [ustawy](#) „produktowej”

Od 24 maja 2023 r. wprowadzający niektóre produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych ma nowe obowiązki.

Obowiązki te są uzależnione od rodzaju produktów jednorazowego użytku wprowadzanych do obrotu przez przedsiębiorcę, które zostały wymienione w poszczególnych załącznikach do ustawy produktowej:

- ✓ **załączniki nr 6–10** – podlega on obowiązkowi rejestracji w BDO w zakresie swojej działalności i jest obowiązany umieszczać numer rejestrowy BDO na dokumentach sporządzanych w związku z wykonywaniem działalności w zakresie objętym tym wpisem;
- ✓ **załącznik nr 7** – nie może już wprowadzać do obrotu tych produktów, dodatkowo zakaz dotyczy również wyrobów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych;
- ✓ **załącznik nr 8** – jest obowiązany umieszczać wymagane oznakowanie na opakowaniach tych produktów lub na samych produktach;
- ✓ **załącznik nr 9** – jest obowiązany do prowadzenia ewidencji tych produktów; dodatkowo do 15 marca ma obowiązek wnieść roczną opłatę na pokrycie kosztów zbierania, uprzątnięcia, transportu i przetwarzania odpadów powstałych z tych produktów oraz do sporządzenia rocznego sprawozdania przez BDO o wysokości należnej opłaty.

Ponadto, **od 2024 r.** wprowadzający produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w **pkt 5–9 załącznika nr 10** – jest obowiązany do przeprowadzenia/finansowania publicznych kampanii edukacyjnych i sprawozdawczości w tym zakresie.

W dalszej części artykułu szerzej opisujemy obowiązki przedsiębiorców wynikające z ustawy wdrażającej dyrektywę SUP.

- **Od 24 maja 2023 r. obowiązuje zakaz wprowadzania do obrotu określonych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz wyrobów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych.**

Zakazane jest wprowadzanie do obrotu:

- ✓ produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych (wymienionych w załączniku nr 7 do ustawy produktowej) takich jak:
 - patyczki higieniczne,
 - sztucce,
 - talerze,
 - słomki,
 - mieszadełka do napojów,
 - patyczki mocowane do balonów,
 - styropianowe pojemniki na żywność (spożywaną bezpośrednio z tych pojemników) i na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka) oraz styropianowe kubki na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka);
- ✓ wyrobów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych (ten rodzaj tworzyw sztucznych nie ulega właściwej biodegradacji, a przez to przyczynia się do zanieczyszczenia środowiska mikrodrobinami tworzyw sztucznych; nie nadaje się do kompostowania, ma negatywny wpływ na recykling tradycyjnych tworzyw sztucznych i nie przynosi potwierdzonych korzyści środowiskowych).

Jeżeli produkty/wyroby takie zostały wprowadzone do obrotu przed 24.05.2023 r., to mogą być sprzedawane albo przekazywane za darmo nabywcom na terytorium Polski lub wykorzystane na użytek własny do wyczerpania zapasów.

Uwaga na kary

Nieprzestrzeżenie powyższego zakazu zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 10 000 zł do 500 000 zł.

- **Od 24 maja 2023 r. wprowadzający niektóre produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych ma obowiązek ich oznakowania.**

Przedsiębiorca wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, wymienione w załączniku nr 8 do ustawy produktowej, ma obowiązek umieszczać na opakowaniach tych produktów lub na samych produktach oznakowanie zgodne z rozporządzeniem (UE) [2020/2151](#).

Tymi produktami są:

- ✓ podpaski higieniczne, tampony oraz aplikatory do tamponów;
- ✓ chusteczki nawilżane, tj. uprzednio nawilżone chusteczki przeznaczone do higieny osobistej i uprzednio nawilżone chusteczki do użytku domowego;
- ✓ wyroby tytoniowe z filtrami zawierającymi tworzywa sztuczne i filtry zawierające tworzywa sztuczne sprzedawane do używania łącznie z wyrobami tytoniowymi;
- ✓ kubki na napoje.

Jeżeli ww. produkty zostały wprowadzone do obrotu bez wymaganego oznakowania przed 24.05.2023 r., to mogą być sprzedawane albo przekazywane za darmo nabywcom na terytorium Polski lub wykorzystane na użytek własny do wyczerpania zapasów.

Uwaga na kary

Nieprzestrzeżenie obowiązków dotyczących oznakowania zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 10 000 zł do 100 000 zł.

- **Od 24 maja 2023 r. wprowadzający niektóre produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych ma obowiązek prowadzić ich ewidencję.**

Chodzi o produkty wymienione w załączniku nr 9 do ustawy produktowej. Ewidencję można prowadzić w wersji papierowej albo elektronicznej. Ewidencja musi zawierać informacje o masie albo liczbie produktów wprowadzonych do obrotu w danym roku kalendarzowym (w zależności od rodzaju tych produktów). Dodatkowymi wymaganiami objęte są produkty w postaci pojemników na żywność oraz kubki na napoje – ewidencja ta musi być prowadzona zgodnie z załącznikiem II do decyzji Komisji (UE) [2022/162](#).

Przedsiębiorca musi przechowywać dane zawarte w ewidencji przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, którego informacje dotyczą. Ewidencja umożliwi mu odpowiednie wypełnienie rocznego sprawozdania przez [BDO](#). Dane zawarte w takim sprawozdaniu umożliwią weryfikację wysokości wniesionej opłaty należnej za wprowadzone do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.

Załącznik nr 9 określa produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych objęte rozszerzoną odpowiedzialnością producenta (ROP), czyli wymogiem dotyczącym finansowania (od 2024 r.) kosztów związanych z zagospodarowaniem odpadów powstałych z produktów tego samego rodzaju, które zostały wprowadzone do obrotu.

Sekcja I załącznika nr 9 określa produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które są objęte obowiązkiem w zakresie pokrywania kosztów zbierania odpadów powstałych z tych produktów z publicznych systemów zbierania odpadów. Obowiązek finansowania obejmuje koszty infrastruktury i jej funkcjonowania, koszty sprzątnięcia, transportu i przetwarzania tych odpadów.

Tymi produktami są:

- ✓ pojemniki na żywność, takie jak pudełka z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczenia w nich żywności: przeznaczonej do bezpośredniego spożycia na miejscu lub na wynos, spożywanej bezpośrednio z pojemnika oraz gotowej do spożycia bez konieczności jej przyrządzenia, gotowania czy podgrzewania; z wyjątkiem pojemników na napoje, talerzy oraz paczek i owijek zawierających żywność;
- ✓ paczki i owijki wykonane z elastycznych materiałów, zawierające żywność przeznaczoną do bezpośredniego spożycia, bez dalszej obróbki;
- ✓ pojemniki stosowane do przechowywania napojów, o pojemności do 3 litrów, czyli: butelki na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka) i wielomateriałowe opakowania na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka); z wyjątkiem szklanych lub metalowych pojemników na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych;
- ✓ kubki na napoje (w tym ich pokrywki i wieczka);
- ✓ lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego, tzw. zrywki.

Sekcja II załącznika nr 9 określa produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które są objęte obowiązkiem w zakresie pokrywania przez producentów kosztów kampanii edukacyjnych, kosztów sprzątnięcia odpadów powstałych z tych produktów, ich transportu i przetwarzania oraz kosztów gromadzenia danych i prowadzenia sprawozdawczości.

Tymi produktami są:

- ✓ nawilżane chusteczki przeznaczone do higieny osobistej i do użytku domowego;
- ✓ balony rozprowadzone wśród konsumentów np. w sklepach lub na różnych wydarzeniach promocyjnych.

Sekcja III załącznika nr 9 określa wyroby tytoniowe z filtrami zawierającymi tworzywa sztuczne i filtry zawierające tworzywa sztuczne sprzedawane do użytku łącznie z wyrobami tytoniowymi, które są objęte obowiązkiem w zakresie:

- ✓ pokrywania kosztów kampanii edukacyjnych,
- ✓ kosztów sprzątnięcia odpadów powstałych z tych produktów,

- ✓ kosztów zbierania odpadów powstałych z tych produktów pozostawionych w publicznych systemach zbierania odpadów (w tym kosztów infrastruktury i jej funkcjonowania, kosztów transportu tych odpadów i ich przetwarzania).

Ponadto, do 15 marca (pierwszy raz do 15.03.2025 r. za rok 2024) przedsiębiorcy ci są obowiązani do wnoszenia rocznej opłaty na odrębny rachunek bankowy prowadzony przez marszałka województwa – na pokrycie kosztów zbierania, uprzątkania, transportu i przetwarzania odpadów powstałych z produktów tego samego rodzaju jak odpady powstałe z produktów, które wprowadził do obrotu. Zgodnie z rozporządzeniem [Dz. U. z 2023 r. poz. 2686](#), stawki tej opłaty wynoszą:

- ✓ **0,10 zł za 1 kg** produktów, o których mowa w sekcji I załącznika nr 9,
- ✓ **0,01 zł za sztukę** produktów, o których mowa w sekcjach II i III załącznika nr 9 (przy czym w przypadku tych produktów, zgodnie z art. 3k ust. 4 ustawy produktowej, za produkty jednostkowe uznaje się produkty umieszczone łącznie w opakowaniach jednostkowych, w których te produkty są oferowane użytkownikom końcowym).

Obowiązani są też do 15 marca (pierwszy raz do 15.03.2024 r. za okres od 24 maja do 31 grudnia 2023 r.) – do złożenia rocznego sprawozdania przez BDO marszałkowi województwa, ale o wysokości należnej opłaty pierwszy raz do 15.03.2025 r. za rok 2024.

Uwaga na kary

Nieprzestrzeżenie obowiązków dotyczących ewidencji zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 10 000 zł do 100 000 zł.

- **Od 1 stycznia 2024 r. wprowadzający niektóre produkty jednorazowego użytku z tworzywa sztucznych ma obowiązek finansowania publicznych kampanii edukacyjnych.**

Obowiązek ten dotyczy produktów jednorazowego użytku wymienionych **pkt 5–9** załącznika **nr 10** do ustawy produktowej, takich jak:

- 5) wyroby tytoniowe z filtrami zawierającymi tworzywa sztuczne i filtry zawierające tworzywa sztuczne sprzedawane do używania łącznie z wyrobami tytoniowymi;
- 6) chusteczki nawilżane, tj. uprzednio nawilżone chusteczki przeznaczone do higieny osobistej i uprzednio nawilżone chusteczki do użytku domowego;
- 7) balony, z wyjątkiem balonów do użytku przemysłowego lub innych profesjonalnych zastosowań, które to balony nie są rozprowadzane wśród konsumentów;
- 8) lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego (tzw. zrywki);
- 9) podpaski higieniczne, tampony oraz aplikatory do tamponów.

Przedsiębiorca wprowadzający do obrotu takie produkty jest obowiązany do przeprowadzenia/finansowania publicznych kampanii edukacyjnych i w związku z tym:

- ✓ do 1 marca (pierwszy raz do 1.03.2025 r. za rok 2024) musi przeznaczyć środki finansowe na prowadzenie publicznych kampanii edukacyjnych we własnym zakresie lub do 15 marca (pierwszy raz do 15.03.2025 r. za rok 2024) wnieść opłatę na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego,
- ✓ do 15 marca (pierwszy raz do 15.03.2025 r. za rok 2024) musi przygotować przez BDO roczne sprawozdanie o przeprowadzonych kampaniach edukacyjnych wraz ze wskazaniem wysokości środków przeznaczonych na ten cel lub wysokości opłat.

Natomiast w przypadku produktów jednorazowego użytku (tj. opakowań) wymienionych **pkt 1–4** załącznika **nr 10** do ustawy produktowej, obowiązkiem finansowania kampanii edukacyjnych zostali obciążeni wprowadzający produkty w takich opakowaniach.

Uwaga na kary

Nieprzestrzeżenie powyższych obowiązków dotyczących kampanii edukacyjnych zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 10 000 zł do 500 000 zł.

- **Od 24 maja 2023 r. sprzedający przez internet produkty z tworzyw sztucznych klientom z innych państw Unii Europejskiej ma obowiązek wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela.**

Obowiązek dotyczy sprzedającego bezpośrednio klientom z innych państw UE:

- ✓ produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,
- ✓ napełnione produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,
- ✓ narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne.

Obowiązek dotyczy zajmującej się zawodowo sprzedażą osoby fizycznej, jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej oraz osoby prawnej mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Polski. Musi ona wyznaczyć w każdym państwie upoważnionego przedstawiciela odpowiedzialnego za wykonywanie na terytorium tego państwa jego obowiązków określonych w przepisach krajowych tego państwa, wynikających z dyrektywy SUP. Obowiązek ten nie dotyczy prowadzących działalność połowową.

Uwaga na kary

Niewyznaczenie upoważnionego przedstawiciela zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 10 000 zł do 100 000 zł.

- **Od 24 maja 2023 r. sprzedawca zagraniczny sprzedający w Polsce produkty z tworzyw sztucznych może wyznaczyć autoryzowanego przedstawiciela.**

Dotyczy zagranicznego sprzedawcy, tzw. Producenta (nieposiadającego osobowości prawnej oraz osoby prawnej mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium innego państwa niż Polska), sprzedającego w Polsce:

- ✓ produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, takie jak np. kubki na napoje (w tym ich pokrywki i wieczka), pojemniki na żywność (z pokrywką lub bez niej), patyczki higieniczne, sztuczce, talerze, słomki, mieszadła do napojów, patyczki – uchwyty do balonów, styropianowe kubki oraz pojemniki na żywność i napoje, środki higieniczne, nawilżane chusteczki, papierosy z filtrem i filtry, paczki i owijki wykonane z elastycznych materiałów, pojemniki na napoje, lekkie torby z tworzywa sztucznego do pakowania zakupów (tzw. zrywki),
- ✓ narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne.

Może on wyznaczyć autoryzowanego przedstawiciela, który odpowiada za wykonywanie obowiązków określonych w ustawie produktowej właściwych dla przedsiębiorcy wprowadzającego do obrotu wymienione wyżej produkty.

Ponadto obowiązki autoryzowanego przedstawiciela to:

- ✓ **prowadzenie wykazu przedsiębiorców wprowadzających** do obrotu ww. produkty pochodzące od zagranicznego producenta;
- ✓ złożenie wniosku o **wpis do rejestru BDO** (albo o aktualizację wpisu) wraz z ww. wykazem; musi dołączyć do wniosku kopię umowy z przedsiębiorcą zagranicznym, który go wyznaczył na swojego autoryzowanego przedstawiciela; wpis podlega opłacie rejestrowej, a w kolejnych latach – opłacie rocznej; jeżeli złoży wniosek do 24.08.2023 r., to może prowadzić działalność bez posiadania takiego wpisu, do dnia jego uzyskania;
- ✓ **zamieszczenie w rejestrze BDO wykazu** przedsiębiorców wprowadzających do obrotu ww. produkty, którzy przekazali mu ww. dane;

- ✓ **umieszczanie numeru rejestrowego BDO** na dokumentach sporządzanych w związku z wykonywaniem działalności w zakresie objętym wpisem do rejestru BDO;
- ✓ wykonywanie ustawowych obowiązków dotyczących **wprowadzających** do obrotu ww. produkty, z tym że od 1.01.2024 r. dodatkowo w zakresie publicznych kampanii edukacyjnych, narzędzi połowowych, rocznej opłaty na zbieranie i opłaty produktowej.

Autoryzowanego przedstawiciela wyznacza się w drodze umowy zawartej w formie pisemnej. Może nim być osoba fizyczna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej lub osoba prawna – mająca miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Polski.

- **Od 24 maja 2023 r. prowadzący handel, gastronomię lub urządzenia vendingowe ma nowe obowiązki związane z kubkami i pojemnikami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.**

Chodzi o przedsiębiorcę, który od 1 stycznia 2024 r. będzie obowiązany pobierać opłatę od klientów kupujących od niego:

- ✓ opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 6 do ustawy produktowej (kubki, pojemniki) lub
- ✓ napoje lub żywność w tych opakowaniach.

Zgodnie z rozporządzeniem [Dz. U. z 2023 r. poz. 2679](#) stawki tej opłaty wynoszą:

- ✓ **0,20 zł za sztukę** – w przypadku kubków na napoje, w tym ich pokrywek i wieczek;
- ✓ **0,25 zł za sztukę** – w przypadku pojemników na żywność.

Obowiązek dotyczy przedsiębiorcy:

- ✓ prowadzącego jednostkę handlu detalicznego, jednostkę handlu hurtowego lub jednostkę gastronomiczną, w których są oferowane: ww. opakowania, napoje lub żywność pakowane przez tego przedsiębiorcę w ww. opakowania;
- ✓ pakującego i oferującego za pomocą urządzenia vendingowego napoje lub żywność w ww. opakowaniach.

Wprowadzenie wymóg pobierania opłaty będzie obowiązywać od 2024 r., ale **od 24.05.2023 r.** przedsiębiorca ten musi:

- ✓ prowadzić w wersji papierowej albo elektronicznej **ewidencję** liczby nabytych w danym roku kalendarzowym przez tego przedsiębiorcę i wydanych użytkownikom końcowym ww. opakowań (kubków, pojemników) jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w danym roku kalendarzowym;
- ✓ prowadzić tę ewidencję oddzielnie dla poszczególnych jednostek (chodzi o prowadzącego więcej niż jedną jednostkę handlową lub gastronomiczną), a prowadzący urządzenia vendingowe – oddzielnie dla każdego województwa, w których one są eksploatowane;
- ✓ przechowywać informacje zawarte w ewidencji przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, którego informacje dotyczą.

Dodatkowe obowiązki:

- ✓ złożyć wniosek o wpis do rejestru BDO podając informacje o rodzaju prowadzonej działalności i rodzajach oferowanych opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych objętych ww. opłatą (kubki, pojemniki);
- ✓ do 15 marca każdego roku przedsiębiorca musi składać przez BDO sprawozdanie za poprzedni rok o: ilości nabytych oraz wydanych użytkownikom końcowym opakowań takich jak kubki i pojemniki (pierwszy raz do 15.03.2024 r. za okres od 24 maja do 31 grudnia 2023 r.), a także o wysokości należnej opłaty od użytkowników końcowych obliczanej oddzielnie dla kubków i pojemników (pierwszy raz do 15.03.2025 r. za rok 2024);

- ✓ do 15 marca każdego roku przedsiębiorca musi przekazać marszałkowi województwa pobraną w poprzednim roku opłatę od klientów kupujących jednorazowe opakowania lub żywność, albo napoje w tych pojemnikach (pierwszy raz do 15.03.2025 r. za rok 2024);
- ✓ od 1 lipca 2024 r. przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlową lub gastronomiczną musi zapewnić kupującym możliwość zakupu opakowań z materiałów wyprodukowanych z materiałów ulegających biodegradacji lub z opakowań wielokrotnego użytku.

Przedsiębiorca ten nie jest obowiązany do umieszczania numeru rejestrowego BDO na dokumentach sporządzanych w związku z wykonywaniem ww. działalności w zakresie objętym wpisem do rejestru.

Zgodnie ze [stanowiskiem](#) Ministra Klimatu i Środowiska przedsiębiorca ma obowiązek zapewnić klientom dostępność opakowań alternatywnych do opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych niezależnie od sposobu dystrybucji produktów (obowiązek dotyczy zarówno sprzedaży na wynos i w dostawie).

Uwaga na kary

Nieprzestrzeżenie powyższych obowiązków zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 500 zł do 20 000 zł

- **Od 24 maja 2023 r. nowe obowiązki są też związane z narzędziami połowowymi zawierającymi tworzywa sztuczne.**

Dotyczą one przedsiębiorców:

- ✓ wprowadzających do obrotu narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne (oprócz prowadzących działalność połowową;
- ✓ prowadzących portowe urządzenia do odbioru odpadów zgodnie z przepisami o portowych urządzeniach do odbioru odpadów ze statków;
- ✓ prowadzących inne równoważne systemy zbierania.

- **Od 24 maja 2023 r. prowadzący działalność związaną z tworzywami sztucznymi również musi się zarejestrować w BDO na wniosek.**

Tymi podmiotami są:

- ✓ prowadzący jednostkę handlu lub gastronomiczną obowiązany do pobrania opłaty za kubki lub pojemniki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych;
- ✓ pakujący i oferujący za pomocą urządzenia vendingowego (automatu) napoje lub żywność w kubkach lub pojemnikach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, obowiązany do pobrania opłaty za takie kubki lub pojemniki;
- ✓ autoryzowany przedstawiciel zagranicznego producenta produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych lub narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne;
- ✓ wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych;
- ✓ wprowadzający do obrotu narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne;
- ✓ prowadzący portowe urządzenia do odbioru odpadów ze statków lub prowadzący inne równoważne systemy zbierania.

Jeżeli złożą wniosek w terminie do 24.08.2023 r., to mogą oni prowadzić działalność bez posiadania takiego wpisu do dnia jego uzyskania. Nie dotyczy to prowadzących portowe urządzenia i inne systemy zbierania odpadów.

Wpis do rejestru BDO na wniosek wprowadzającego do obrotu produkty jednorazowego użytku, narzędzia połowowe oraz autoryzowanego przedstawiciela podlega opłacie rejestrowej, a w kolejnych latach – opłacie rocznej; muszą też oni umieszczać numer BDO na dokumentach związanych z tą działalnością.

Uwaga na kary

W [ustawie](#) o odpadach przewidziana jest administracyjna kara pieniężna w wysokości od 1000 zł do 1 000 000 zł za:

- ✓ prowadzenie działalności bez wymaganego wpisu do rejestru;
- ✓ nieumieszczanie numeru rejestrowego na dokumentach sporządzanych w związku z prowadzoną działalnością, w przypadku podmiotów, których wpis do rejestru BDO podlega opłacie rejestrowej.

Dodatkowe obowiązki wynikające z ustawy „opakowaniowej”

- **Od 24 maja 2023 r. wprowadzający do obrotu napoje i żywność w opakowaniach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, organizując i rozliczając publiczną kampanię edukacyjną powinien uwzględnić rozszerzoną definicję publicznej kampanii edukacyjnej.**

Dotyczy to opakowań wymienionych w **pkt 1–4** załącznika **nr 10** do ustawy produktowej takich jak:

- 1) pojemniki na żywność, takie jak pudełka z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczania w nich żywności: przeznaczonej do bezpośredniego spożycia na miejscu lub na wynos, spożywanej bezpośrednio z pojemnika oraz gotowej do spożycia bez konieczności jej przyrządzenia, gotowania czy podgrzewania; z wyjątkiem pojemników na napoje, talerzy oraz paczek i owijek zawierających żywność;
- 2) paczki i owijki wykonane z elastycznych materiałów, zawierające żywność przeznaczoną do bezpośredniego spożycia, bez dalszej obróbki;
- 3) pojemniki stosowane do przechowywania napojów, o pojemności do 3 litrów, czyli: butelki na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka) i wielomateriałowe opakowania na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka); z wyjątkiem szklanych lub metalowych pojemników na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych;
- 4) kubki na napoje (w tym ich zakrętki i wieczka).

Dotychczasowa definicja obejmowała działania mające na celu uświadomienie ekologiczne obywateli przez informowanie:

- ✓ o prawidłowym postępowaniu z odpadami opakowaniowymi,
- ✓ o możliwym wpływie odpadów opakowaniowych na środowisko i zdrowie ludzi (w tym odpadów powstałych z toreb na zakupy z tworzywa sztucznego),
- ✓ o dostępnych systemach zwrotu, zbierania i odzysku (w tym recyklingu) odpadów opakowaniowych, m.in. przez kampanie prowadzone w środkach masowego przekazu, ulotki i broszury informacyjne, plakaty, konkursy, konferencje oraz imprezy o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

Od 24 maja 2023 r. definicja publicznej kampanii edukacyjnej została rozszerzona o konieczność informowania na temat:

- ✓ dostępności alternatywnych produktów wielokrotnego użytku, systemów ponownego użycia oraz najlepszych praktyk w zakresie należytego gospodarowania odpadami,
- ✓ wpływu zaśmiecania oraz nieodpowiedniego unieszkodliwiania odpadów na środowisko, w szczególności środowisko morskie,
- ✓ wpływu nieodpowiednich sposobów unieszkodliwiania odpadów ze środków higienicznych na sieci kanalizacyjne.

- **Wprowadzający napoje w butelkach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów ma dodatkowe obowiązki dotyczące ewidencji, recyklatu i zbierania odpadów.**

Oprócz dotychczasowych obowiązków dotyczących m.in. rozliczania osiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu odpadów opakowaniowych, powinien dodatkowo:

- 1) **od 24 maja 2023 r.** prowadzić papierowo lub elektronicznie **ewidencję** informacji (z podziałem na butelki, których głównym składnikiem jest politereftalan etylenu tj. PET, oraz pozostałe butelki) dotyczących:
 - ✓ masy butelek, w których wprowadził do obrotu napoje w danym roku kalendarzowym,
 - ✓ udziału wagowego tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w tych butelkach;
- 2) zapewnić, by butelki (włącznie z zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych) zawierały odpowiednią wagową ilość tworzyw sztucznych pochodzących z **recyklingu** (tzw. recyklatu), wynoszącą co najmniej:
 - ✓ **od 2025 r. – 25 % wagi**, jeśli głównym składnikiem butelki jest PET,
 - ✓ **od 2030 r. – 30 % wagi** – dla wszystkich butelek;

- 3) osiągnąć wymagany roczny poziom selektywnego **zbierania** odpadów powstałych z butelek jednorazowego użytku co najmniej w wysokości określonej w załączniku nr 1a do ustawy „opakowaniowej”:
- ✓ **77% w 2025 r.,**
 - ✓ **81% w 2026 r.,**
 - ✓ **84% w 2027 r.,**
 - ✓ **87% w 2028 r.,**
 - ✓ **90% w 2029 r. i w następnych latach.**

Do osiągniętych poziomów selektywnego zbierania wlicza się jedynie odpady opakowaniowe selektywnie zebrane w ramach systemu kaucyjnego. Zgodnie z [ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw](#), system kaucyjny zacznie obowiązywać w Polsce od 1 stycznia 2025 r.

Uwaga na przepisy o bezpieczeństwie żywności

Dla wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w celu zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i mikrobiologicznego plastiku pochodzącego z recyklingu przeznaczonego do kontaktu z żywnością, tj. Food Contact Material (FCM oznacza materiał przeznaczony do kontaktu z żywnością):

- muszą być spełnione wymagania rozporządzenia Komisji (UE) [2022/1616](#),
- na proces recyklingu Komisja Europejska musi udzielić zezwolenie;
- wg art. 64 [ustawy](#) o bezpieczeństwie żywności i żywienia – wszystkie podmioty działające na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym podmioty zajmujące się recyklingiem, obowiązane są złożyć do inspektora sanitarnego wnioski o wpis do rejestru zakładów.

- **Do 15 marca** (danego roku za rok poprzedni) **wprowadzający napoje w butelkach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów** wnosi opłatę produktową i składa sprawozdanie związane z osiągnięciem poziomu recyklatu i poziomu zbierania odpadów.

Oprócz dotychczasowych obowiązków dotyczących rozliczania osiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu odpadów opakowaniowych, przedsiębiorca powinien dodatkowo:

- 1) wnieść **opłatę produktową** w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu udziału wagowego recyklatu lub poziomu zbierania (wg jakich wzorów obliczyć te poziomy, dowiesz się z Terminarza Środowiskowego serwisu [Ekwiedza](#));
- 2) w rocznych **sprawozdaniach** sporządzanych do 15 marca (pierwszy raz za 2023 r.) podawać poprzez BDO dodatkowo informacje o:
 - ✓ **masie tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu** wykorzystanej do produkcji butelek, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych,
 - ✓ **masie butelek wprowadzonych do obrotu**, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych (z podziałem na: butelki, których głównym składnikiem jest PET, oraz pozostałe butelki),
 - ✓ **osiągniętym poziomie udziału wagowego tworzyw sztucznych** pochodzących z recyklingu w wyprodukowanych butelkach, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych (z podziałem: na butelki, których głównym składnikiem jest PET, oraz pozostałe butelki),
 - ✓ **masie zebranych** selektywnie odpadów opakowaniowych, z wyszczególnieniem zebranych w ramach systemu kaucyjnego,
 - ✓ **osiągniętym poziomie selektywnego zbierania** odpadów opakowaniowych powstałych z butelek, oraz pierwszy raz za 2025 r. informacje o:
 - ✓ **wysokości należnej opłaty produktowej** w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu:
 - udziału wagowego tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w butelkach (z podziałem: na butelki, których głównym składnikiem jest PET, oraz pozostałe butelki),

- selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z butelek.

Zgodnie z rozporządzeniem [Dz. U. z 2023 r. poz. 2683](#), stawki opłaty produktowej dla butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów wynoszą:

- ✓ **1,00 zł za 1 kg** – w przypadku niezapewnienia wymaganego udziału recyklatu w butelce,
- ✓ **2,70 zł za 1 kg** – w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu odpadów,
- ✓ w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu zbierania odpadów:
 - 0,10 zł** za kg w 2025 r.,
 - 1,00 zł** za kg w 2026 r.,
 - 5,00 zł** za kg w 2027 r. i w kolejnych latach.

- **Od 1 lipca 2024 r. wprowadzanie napojów w opakowaniach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów z przymocowanymi zakrętkami i wieczkami**

Wprowadzający do obrotu napoje w jednorazowych pojemnikach (a nie producent opakowań) z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów (takich jak butelki, opakowania wielomateriałowe, np. kartony) może wprowadzać je do obrotu, jeśli ich zakrętki i wieczka wykonane z tworzyw sztucznych są przymocowane do tych opakowań podczas użytkowania napoju.

Uwaga na kary

Nieprzestrzeganie powyższego obowiązku dotyczącego przymocowania zakrętek i wieczek zagrożone jest administracyjną karą pieniężną w wysokości od 10 000 zł do 500 000 zł.

Dodatkowe informacje

- ✓ [Dyrektywa](#) Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (*dyrektywa SUP*)
- ✓ [Wytyczne](#) Komisji dotyczące produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (*7.06.2021 r.*)
- ✓ [Decyzja](#) wykonawcza Komisji (UE) 2021/1752 z dnia 1 października 2021 r. ustanawiająca zasady stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w odniesieniu do obliczania, weryfikacji i raportowania danych dotyczących selektywnej zbiórki odpadów jednorazowych butelek na napoje z tworzyw sztucznych
- ✓ [Decyzja](#) wykonawcza Komisji (UE) 2022/162 z dnia 4 lutego 2022 r. ustanawiająca zasady stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w odniesieniu do obliczania, weryfikacji i zgłaszania zmniejszenia stosowania niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i środków wprowadzanych przez państwa członkowskie w celu osiągnięcia takiego zmniejszenia
- ✓ [Rozporządzenie](#) wykonawcze Komisji (UE) 2020/2151 z dnia 17 grudnia 2020 r. ustanawiające zasady dotyczące zharmonizowanych specyfikacji w odniesieniu do oznakowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części D załącznika do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko

- ✓ [Rozporządzenie](#) Komisji (UE) 2022/1616 z dnia 15 września 2022 r. w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 282/2008
- ✓ [Decyzja](#) wykonawcza Komisji (UE) 2023/1060 z dnia 30 maja 2023 r. w sprawie normy zharmonizowanej dotyczącej metod badań oraz wymagań mających na celu wykazanie, że zakrętki i wieczka z tworzyw sztucznych pozostają przymocowane do pojemników na napoje, opracowanej na potrzeby dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904
- ✓ [Interpelacja nr 43932](#) w sprawie wyjaśnienia i doprecyzowania nowych obowiązków nałożonych na przedsiębiorców, m.in. sektora gastronomicznego i HoReCa (hotele, restauracje i catering), w ramach ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw
- ✓ [Ustawa](#) z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (*ustawa produktowa*)
- ✓ [Ustawa](#) z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (*ustawa o odpadach*)
- ✓ [Ustawa](#) z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (*ustawa opakowaniowa*)
- ✓ [Rozporządzenie](#) Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 grudnia 2023 r. w sprawie stawek opłaty na pokrycie kosztów zagospodarowania odpadów powstałych z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych
- ✓ [Rozporządzenie](#) Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie stawek opłaty za produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych będące opakowaniami
- ✓ [Rozporządzenie](#) Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 grudnia 2023 r. w sprawie stawek opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań

Po analizie przeprowadzonej w [Atmoterm SA](#) doszliśmy do wniosku, że powyższe obowiązki zawierają wiele nieścisłości wymagających doprecyzowania. W związku z tym w serwisie [Ekowiedza](#) na bieżąco będziemy śledzić zmiany prawa związane z opisanymi obowiązkami przedsiębiorców wynikające z dyrektywy SUP oraz nowe, które mogą się pojawić w przyszłości.

Szukasz serwisu prawnego prezentującego informacje prawne i nowości branżowe o ochronie środowiska?

Przetestuj [serwis Ekowiedza](#) za darmo przez 21 dni

Opracowanie jest własnością serwisu Ekowiedza, którego właścicielem jest Atmoterm S.A.